Dialogmøte

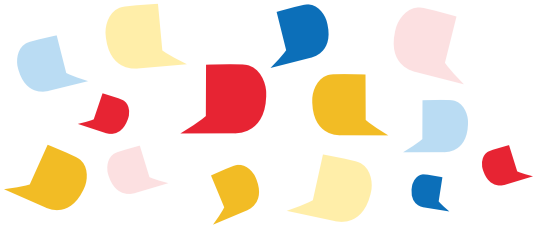

Veileder til dialogkveldene

Hva er Dialogmøter?

Dialogmøte er et møte mellom ansatte og foreldre hvor en samarbeider om å forebygge, stoppe og følge opp mobbing

Hvorfor Dialogmøter?

For at barn skal oppleve seg som en betydningsfull deltaker i fellesskapet må foreldre og ansatte ha en god dialog. Dialogmøte er et verktøy for å lykkes i dette arbeidet.

Hvor ofte?

Dialogmøter bør holdes minimum en gang i året. Det anbefales at det avholdes to ganger pr. år.

Tidsramme

Det anbefales 2,5 timer en gang tidlig i høstsemesteret og en gang tidlig i vårsemesteret der avtaler fra første møte følges opp

Forberedelse før møte

Tips, råd og ressurser til bruk i forberedelsene til dialogmøte.

- Dialogmøte(r) legges inn i barnehagens årshjul.
- Refleksjonsspørsmål er tatt opp på personalmøte i forkant.
- Valg av leder til dialogmøte. Det anbefales at styrer leder møtet.
- Alle ansatte må delta på dialogmøte.
- Send ut innkalling til dialogmøte (link til innkallingsinvitasjon)

Se gjennom videoer

Aktuelle refleksjonsspørsmål i forkant av dialogmøte

Case til dialogmøte

- Kopier opp ark med de tre hovedprinsippene som legges på alle stolene (link til modell med tekst)
- Penn og papir til alle grupper
- Romfordeling
- Kaffe/te/bevertning

Intro til dialogkveld

Forslag til hva du kan si som oppstart til dialogmøte.

«Velkommen til dialogmøte!
Det er utrolig flott å se så mange foreldre her i kveld! Vi trenger hverandre i samarbeidet omkring barna våre for å forebygge mobbing i barnehagen. Vi trenger å bli litt bedre kjent med hverandre for å vite hva dere som foreldre tenker og mener at barnehagen kan gjøre bedre, og hva dere tenker dere som foreldre kan bidra med. Noen av dere kjenner hverandre godt, mens andre kjenner kanskje ikke så mange. Dette er uansett en mulighet til å bli litt bedre kjent.

Vi håper vi kan få til en god dialog om hva vi tenker om vårt ansvar som voksne, både som barnehageansatte og foreldre, for å skape en trygg og god hverdag for barna våre.

Tidsrammen: Vi skal være ferdige til kl 1....., og jeg skal si mer om hvordan kvelden skal bli, men først skal jeg si litt om lek, vennskap, mobbing og voksnes ansvar.

Lek og vennskaps betydning
Når vi spør barnehagebarn om hva de er mest opptatt av i barnehagen, så svarer de: å leke og få venner. De aller fleste nevner to eller tre de er bestevenner med. Inkludering i lek og vennskap er av helt grunnleggende betydning for barnas sosiale, emosjonelle og kognitive utvikling. I leken lærer de å samarbeide, de får øvd seg på å være i konflikt med hverandre, og å finne ut av det med hverandre. De øver seg på livet. Samtidig trenger de støtte og veiledning av de voksne når de ikke finner ut av det. Noen barn trenger også støtte og hjelp til å komme med i leken.

Hvordan forstår vi mobbing?
Syn på mobbing handler også om syn på barn.
Noen av dere setter kanskje spørsmålstegn ved om så små barn som barnehagebarn mobber. Forskning i Norge og andre europeiske land viser at mellom 6-12 % av barn i barnehager blir mobbet. Utestengelse fra lek er den vanligste formen for mobbing i barnehagen.

På Udir sine nettsider står det under overskriften "Hva er mobbing blant barn" at mobbing blant barn i barnehagen skjer på mange måter. Det er å bli holdt utenfor i lek, det er å bli erta, barn kan dytte, bite og slå.

Et trygt og godt barnehagemiljø

Av lovverket: Barnehageloven § 41fremkommer at barnehagen skal ha nulltoleranse mot mobbing og arbeide forebyggende for å sikre et godt og trygt barnehagemiljø for alle barna. Vi mener at Dialogmøte er et viktig forebyggende tiltak fordi forskning viser at samarbeid mellom foreldre, og mellom foreldre og barnehageansatte virker

TIPS: Det er lurt å ha en tidtaker som tar ansvar for at tidspunktene blir holdt.

Oppstart 30 min

Tips til diaog-leder

- Hold alltid ett godt blikk på den som kommer med innspill.
- Husk alltid å si «takk» etter hvert innspill, og ikke fremhev noen fremfor andre.
- Husk å få stemmer fra alle gruppene.
- Husk: Løft frem ett spørsmål av gangen slik at ingen «ramser opp» alt gruppa har snakket om i en lang «tale».
- Husk å være bevisst balansen mellom humør og alvor gjennom møte.

forebyggende i arbeidet mot mobbing og et trygt og godt barnehagemiljø. Av § 42 fremkommer at alle ansatte har plikt til å følge med på hvordan alle barn har det, og sette inn tiltak når det er mistanke om at ett eller flere barn ikke har det bra i barnehagen. Dersom det er mistanke om at ett eller flere barn ikke har det bra skal barnehagen snarest undersøke saken, og utarbeide tiltak som sikrer barna en god og trygg barnehagehverdag. Samarbeid med foreldre til barnet/barna som er involvert er viktig. Mistanken om at barnet/barna ikke har det bra kan komme fra foreldre, barnehageansatte, eller barnet/barna selv. § 43 omhandler inneholder *skjerpet aktivitetsplikt* ved mistanke om at personalet krenker barn. Denne plikten gjelder alle ansatte i barnehagen.

I forskningsprosjektet «Hele barnet, hele løpet mobbing i barnehagen» observerte forskere at ett til to barn i hver barnehage ble utestengt fra leken, og de voksne var ikke oppmerksomme på at det skjedde. Et fellestrekk var at barna ofte ble negativt definert av de voksne for at de var for pågående eller trakk seg tilbake fra fellesskapet.

Hvordan vi forstår mobbing påvirker hvordan vi tenker om mobbing, både når det gjelder det å forebygge, stoppe, håndtere og følge opp mobbing men også om hvordan vi tenker om barn og hva barn trenger.

Fra forskningsprosjektet «Hele barnet – hele løpet» blir mobbing definert på følgende måte: «Mobbing er handlinger fra voksne og/eller barn som hindrer opplevelsen av å høre til og være en betydningsfull deltaker i fellesskapet og muligheten til medvirkning».

Denne forståelsen bygger på tanken om at det er grunnleggende behov for oss alle, både barn og voksne, å høre til i fellesskapet. Det inkluderer også et behov for å mestre og bidra, og at barn i utgangspunktet vil samarbeide med andre barn og med oss voksne, men de klarer det ikke alene. Barn lærer samarbeid hjemme og i barnehagen. Vi voksne er rollemodeller for hvordan vi samarbeider, og snakker med og om hverandre. Hvordan vi takler konflikter og håndterer egne følelser. Når mobbing skjer hindres disse grunnleggende behovene.

Det er noen myter om barn som aggressive og ondskapsfulle, men vi kan ikke definere barn som det. De kan gjøre ting som vi voksne tolker som ondskapsfulle og aggressive, men barn ER ikke ondskapsfulle eller aggressive. De kan si og gjøre dumme ting i vanskelige situasjoner akkurat som oss voksne. Barn trenger voksenledelse og at vi voksne går foran som gode eksempler.

Hva har dette med mobbing å gjøre? Det handler om våre holdninger, hvordan vi tenker om barn som gjenspeiler seg i hvordan vi møter barna. Dette er erfaringer som barna bringer med seg ut i verden. Noen barn strever mer enn andre med å finne ut av det med de andre i leken. De vil trenge ekstra støtte, varme, tydelig ledelse og veiledning fra voksne som samarbeider både hjemme og i barnehagen.

God psykisk helse, vennskap og følelsen av tilhørighet, det å være trygg eller utrygg, handler om det å være sammen. Om hvordan vi finner ut av det med hverandre. Og ikke minst hvordan foreldre og barnehage samarbeider.

For at barn skal oppleve seg som en betydningsfull deltaker i et barnehagefellesskap, må foreldre og ansatte ha en god dialog. Dialogmøte er et verktøy for å lykkes i dette arbeidet.
Og vi har noen prinsipper som skal prege dialogmøte:

OPPMERKSOMT NÆRVÆR- RAUSHET- FLEKSIBILITET

1. Oppmerksomt nærvær betyr å være fullt og helt tilstede om det som skjer her og nå. Mobilen legges bort, konflikter på hjemmebane, jobbrelatert problematikk m.m. settes på vent.
2. Raushet: Å være raus innebærer en holdning som preges av vennlighet og velvillighet: Det handler om at vi alle vil hverandre vel og at barna våre skal ha en god hverdag. Noe som krever at hver og en av oss er åpen og interessert i å møte det andre formidler på en god måte, ikke minst når det er forskjellig fra det vi selv mener og tenker.
3. Fleksibilitet: Fleksibilitet handler om å kunne se en situasjon fra ulike synspunkter. Alle må være villig til å endre egne oppfatninger, uten å gå i forsvar og være åpne for andres innspill.

Hensikten med disse tre er å løfte frem at alles stemmer skal få mulighet til å høres. Alles meninger har like stor gyldighet. Ingenting er dumt, selv om det er forskjellig fra andres meninger. Alle synes ikke det er like gøy å snakke så mye, og det er helt greit. Men det er viktig at alle får muligheten til å si noe. Så det kan være et tips at dere tar «runden» i gruppa på spørsmålene og sjekker ut om det er noen som ikke har fått komme frem med sitt.

Presentere rammene og organiseringen av gruppene og plenum
Og hva skal vi gjøre nå etter denne innledningen?
Nå er klokka....., og det betyr at vi har to timer på oss fra nå.

Vi deler i grupper: 5 -7 i hver gruppe, rene foreldregrupper og ansatte i barnehagen.

Dere får en case. Samme case, og samme spørsmål, men en litt ulik vinkling fordi det ene er foreldregrupper og det andre er grupper for barnehageansatte (eksempelvis hva mener du er foreldres ansvar? vs. hva mener du er barnehagens ansvar?).
Velg en gruppeleder, den yngste eller eldste, som har hovedansvar for å legge frem. Men alle hjelper til. Det er viktig at alles stemmer blir hørt, sånn at det ikke er én eller to.

Hvordan bruke casen?
Casen er ment som et utgangspunkt for dialog, for å få frem viktige perspektiver. Men det er også viktig å få frem «der skoen trykker», altså det som er viktig for dere. Vi vil altså i plenum ta utgangspunkt i casen, men også temaer dere ble opptatt av knyttet til spørsmålene.

Det som er viktig her, er hva dere blir opptatt av.

Tidsramme
Dere går i grupper og får 40 minutter
+ 10 min pause

Gruppedialogen

Case til bruk i gruppesamtalene i møtet.

- Vedlegg til ansatte i dialogmøte

- Vedlegg til foreldre i dialogmøte

FORELDRE

Utenfor i leken
Mor til Trine forteller deg at ditt barn stenger Trine ute fra lek. Spesielt gjelder dette i utetiden. Du kan ikke skjønne dette fordi det aldri har vært noen som har sagt noe om lignende episoder tidligere. Ingen ansatte i barnegruppen har meldt i fra om lignende hendelser. Tvert imot.
Du snakker med noen andre foreldre og får høre at enkelte barn forteller hjemme at de synes Trine er dum, at det ikke er noe gøy å leke med henne, hun «dilter» og sier nesten ingenting. Trines foreldre kjenner du ikke, har bare nikket til dem i garderoben før mor plutselig stopper deg på vei ut av barnehagen en morgen og forteller om det hun definerer som mobbing fra din datter/sønn.

- Hva er ditt ansvar, og hva helt konkret kan du gjøre?
- Hva er de ansattes ansvar, og hva helt konkret kan de gjøre?
- Hva er mor til Trines ansvar, og hva helt konkret kan hun gjøre?

Små barns vennskap
- Hvilke holdninger har du til at «alle skal leke med alle»?
- Hvis dere har ”vennskapsregler” hjemme, eller formidler klare holdninger og forventinger til vennskap: Hva fungerer godt i forhold til disse reglene, og hva kunne vært gjort enda bedre?

Hva opplever du som den største utfordringen i barnehagen i forhold til mobbing? Har du forslag til løsning på utfordringen? Hva kan du gjøre ? Hva kan de ansatte gjøre? Hva kan ledelsen gjøre?

ANSATTE

Utenfor i lek
Mor til Trine forteller at Trine sier at ”ingen vil leke med henne”, at ”de andre bare går bort når hun kommer”. Spesielt gjelder dette i utetiden. Du kjenner ikke dette igjen fra ditt arbeid i barnegruppen. Trine er ei forsiktig jente, hun leker mye med seg selv, og du har tenkt at det virker som om hun har det helt greit. Ingen andre foreldre har meldt i fra om lignende hendelser.
Du snakker med noen andre ansatte og får høre historier som at enkelte barn har fortalt at de synes Trine er kjedelig, at det ikke er noe gøy å leke med henne, hun ”dilter og sier nesten ingenting».

- Hva er ditt ansvar, og hva helt konkret kan du gjøre som ansatt i barnehagen ?
- Hva er foreldrenes ansvar, og hva helt konkret kan de gjøre?

Små barns vennskap
- Hvilke holdninger har dere til at ”alle skal leke med alle”?
- Hvis dere har ”vennskapsregler” i barnehagen eller formidler klare holdninger og forventninger til vennskap mellom barna: Hva fungerer godt i forhold til denne tematikken, og hva kunne dere gjort enda bedre?

Hva opplever du som den største utfordringen i barnehagen i forhold til mobbing? Har du forslag til løsning på utfordringen? Hva kan du gjøre? Hva kan foreldre gjøre? Hva kan ledelse gjøre?

Pause: 10 minutter

Plenumsdialogen

Noen kjøreregler for ledelse av dialogmøte

- Alle gruppene må representeres i innspill, hele «salen» må med. Det kommer an på størrelsen på barnehagen, enkelte barnehager er så store at ikke alle grupper kan gi innspill på alt, men prøv så langt rammene rekker å få det til!
- Husk : Drøftingen avslutningsvis skal resultere i 2 konkrete forslag mellom barnehage og foreldre for å forebygge, stoppe, håndtere og følge opp mobbing. Helt konkret betyr dette: 2 tiltak rettet mot foreldre og 2 tiltak for de barnehageansatte. (link oppfølgings-skjema).
- Alle meninger har like stor gyldighet. Ingenting er feil eller galt.
  Som leder skal du:
  - Stille åpne spørsmål (Ikke spørsmål der svaren er «Ja» eller «Nei»).
  - Bekrefte svarene der det er naturlig: eks « det jeg hører du sier er at ..»
  - Spørsmål som utvider: «du sier invitere barnet og foreldrene hjem. Hvem tenker du på da?»
  - Takk for hvert svar: «tusen takk, viktig innspill».
- Bruk et **dialogisk språk** og still åpne H-spørsmål som for eksempel:
  - Hva tenker du om?
  - Hva trenger du av barnehagen i slike situasjoner?
  - Hva kan du bidra med?
  - Hvordan tenker du/dere at dere som foreldre konkret kan samarbeide dersom sønnen din Jacob kommer hjem og forteller at Martin og Jonas har vært slemme mot han?
  - Hvem tenker du/dere kan gjøre noe i forhold til dette?
  - Hvordan tenker du/dere at dette kan gjøres?
  - Hva tenker du er ditt ansvar ... foreldres ansvar .. barnehagens ansvar

Tidsramme: 1 time og 10 minutter.

TIPS:

- Husk de tre prinsippene (modell som kommer opp)
- Husk å bekrefte alle svar likt med «takk skal du ha» og ett godt blikk på den som deler. Alle svar skal bekreftes.
- Alle gruppene må få komme med innspill i hele plenumsdialogen.
- Vær bevisst balansen mellom humør og alvor gjennom møte.
- Sett av minst 20 minutter til avslutningen slik at konkrete tiltak blir avtalt.

Plenum **avslutningsvis skal resultere i 2 konkrete forslag** til samarbeid mellom barnehage og foreldre for å forebygge, stoppe og håndtere mobbing.

- (10 minutter) En ting el. ett tiltak dere mener de ansatte i barnehagen kan gjøre for å forebygge mobbing i barnehagen. Styrer har ansvar for å følge opp endringsforslagene.
- (10 minutter) En ting el. ett tiltak dere mener dere som foreldre kan gjøre for å forebygge mobbing i barnehagen. Foreldregruppen blir enige om hvordan/hvem som skal følge opp forslagene.

Oppfølging av møte

Det er viktig at styrer tar det overordnede ansvaret for at det som er kommet frem i dialogmøtet blir fulgt opp.

Det betyr at styrer tar de tiltak som er skrevet inn i skjema og følger opp:

- På personalmøte(r) avklares hvordan de to tiltak, med særlig fokus på tiltaket rettet mot barnehagen) som er skissert konkret skal følges opp av hvem, når, på hvilken måte med datoangivelser for prosess og evaluering.
- I møte med samarbeidsutvalgsrepresentanter, kort tid etter møte, gjøres det samme i forhold til foreldrene. Da skal begge tiltakene drøftes.
- Forslag til spørsmål som kan drøftes: Hvordan «holde varmt» det som foreldrene skisserte som tiltak? Hvem gjør hva?
- Neste foreldremøte: Husk at styrer/foreldrerepresentant avklarer hvordan det som ble avtalt blir ivaretatt på neste møte. Beskrivelser av opplevd situasjon/endring/utvikling fra både ansatte og foreldreperspektiv.

Last ned oppfølgingsskjema

TIPS: Det bør ikke gå mer enn en uke etter foreldremøte før det arrangeres møte mellom foreldre-representanter og styrer.